

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

ФІЗИКО-ТЕНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фізики і методики викладання

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Освітня програма: **«Середня освіта (фізика та математика)»**

Предметна спеціальність: **014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)**

Спеціальність: **014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1

Від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи педагогічної майстерності
Викладач (-і)	Яблонь Любов Степанівна
Контактний телефон викладача	0682340817
Е-mail викладача	lyubov.yablon@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	<u>Очний</u> /заочний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щосереди
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Основи педагогічної майстерності» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «бакалавр», що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки студентів за освітньою програмою «Середня освіта (Фізика та математика)» на другому році навчання. Вона забезпечує формування у студентів науково-дослідницької професійно-орієнтованої компетентності та спрямована на отримання студентами систематизованих знань що стосуються підготовки активних, висококваліфікованих, професійно грамотних вчителів, здатних творчо мислити і працювати в сучасній школі.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою дисципліни є професійно-педагогічна підготовка фахівців до педагогічної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах; формування у майбутніх вчителів фізики, астрономії та математики потреб професійно розвиватися, саморозвиватися і самовдосконалюватися; максимально повно проявляти свій індивідуальний потенціал, творчо його самореалізовувати у професійній діяльності.</p> <p>Ціллю курсу є формування знань та умінь студентів про основні вимоги, які ставить суспільство перед сучасним творчим учителем нової школи.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність категорії «педагогічна майстерність», складники 	

педагогічної майстерності та їхні характеристики, критерії, рівні майстерності;

- специфіку і структуру педагогічної діяльності;
- методи вивчення перспективного педагогічного досвіду, оцінювання творчого потенціалу особистості;
- специфіку, стилі, етапи педагогічного спілкування, ознаки особистісно-діалогового спілкування;
- складові невербальної поведінки педагога;
- типи, структуру, динаміку конфліктів у педагогічних ситуаціях, шляхи їхнього розв'язання;
- культуру, техніку, риторичні аспекти педагогічного мовлення;
- педагогічний такт та етику діяльності викладача;
- особливості педагогічного впливу на особистість,
- створення ситуацій успіху;
- методи саморегуляції емоційних станів, шляхів професійного самовиховання і самовдосконалення;
- теорії навчання.

вміти:

- самостійно аналізувати педагогічну дійсність, визначати шляхи її удосконалення;
- раціонально планувати педагогічну діяльність, визначати її завдання, створювати для неї умови;
- розрізняти і критично аналізувати основні педагогічні технології;
- управляти своїм станом та поведінкою, доцільно використовуючи невербальні засоби у спілкуванні;
- аналізувати, вирішувати педагогічні ситуації;
- визначати стилі педагогічного спілкування, вирішувати проблеми педагогічного спілкування.
- аналізувати педагогічні конфлікти та вибирати ефективні шляхи їхнього розв'язання;
- застосовувати теорії навчання на практиці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Очікувані результати:

- Знати особливості застосування хмарних технологій в освітньому процесі;
- Знати інноваційні технології навчання на основі використання хмарних технологій.
- Вміти використовувати методи, технології та інструментальні засоби для проектування і розробки педагогічних програмних засобів за допомогою хмарних технологій;
- Здійснювати пошук методів вирішення проблем освітнього

процесу;

- Застосовувати хмарні технології для підвищення ефективності професійної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК7. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями і підвищувати власний професійний рівень (компетентність навчання впродовж життя).

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК4. Здатність подавати математичні міркування та висновки з них у формі, придатній для цільової аудиторії, а також аналізувати та обговорювати математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язання тієї самої задачі.

ФК6. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою, формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички, у тому числі й іноземною мовою як усно, так і письмово в області предметної спеціальності.

ФК7. Здатність виявляти й окреслювати мету та завдання педагогічної діяльності, здійснювати проектування процесів навчання й виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК9. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства, формування суджень та прийняття рішень, що враховують соціальні, наукові, етичні аспекти та спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.

Програмні результати:

ПРН3. Застосовувати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

ПРН5. Застосовувати у педагогічній діяльності сучасні принципи навчання та обирати доцільні освітні технології та методики для успішного формування ключових і предметних компетентностей учнів з фізики, астрономії, математики.

ПРН7. Володіти культурою мовлення, доносити зрозуміло професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною, у тому числі, іноземною мовою, усно та письмово.

ПРН13. Вміти формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти, володіти методикою формування критичного мислення в учнів при вирішенні навчальних завдань.

ПРН18. Усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії, мати мотивацію до здійснення професійної діяльності для формування освічених, свідомих та активних громадян на благо України.

ПРН20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
4	014 Середня освіта	нормативний	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні	сам. роб.

Змістовий модуль 1

Педагогічна майстерність і техніка вчителя

Тема 1. Вступ до педагогічної діяльності. Розповідь вчителя як фрагмент педагогічної діяльності. Діагностування педагогічної спрямованості студентів. Обговорення основних теоретичних положень: поняття «освіта», «педагогічна діяльність», «якості вчителя» тощо. Діагностика професійної позиції студента в	2	2	4
---	---	---	---

<p>ситуаціях організації взаємодії з аудиторією. Моделювання творчого задуму педагогічної розповіді. Публічний захист теми, надзавдання і структури педагогічної розповіді.</p>			
<p>Тема 2. Майстерність вчителя в керуванні психічним самопочуттям. Комунікативність учителя. Діагностика рівня емоційної стабільності і здатності до керування психологічним самопочуттям. Обговорення основних теоретичних положень. Виконання вправ на розвиток умінь психофізичної саморегуляції, налаштування на наступну діяльність.</p> <p>Діагностика рівня сформованості у студентів комунікативності як професійно значущої здібності педагога. Перевірка головних теоретичних положень з теми. Виконання вправ на розвиток професійної комунікативності. Моделювання педагогічної ситуації: проведення початкового етапу індивідуальної бесіди для встановлення емоційного контакту із співрозмовником.</p>	2	2	4
<p>Тема 3. Вибір учителем стратегії взаємодії. Організація і проведення індивідуальної бесіди. Майстерність педагогічного спілкування у діалозі. Діагностика індивідуальних особливостей студентів. Обговорення головних теоретичних положень з теми. Стратегія взаємодії як засіб розв'язання педагогічної ситуації. Ефективність використання різних стратегій взаємодії в педагогічних ситуаціях. Стиль взаємин та педагогічний такт, їх вплив на вибір і реалізацію стратегії взаємодії. Виконання вправ на аналіз педагогічних ситуацій та обґрунтування стратегії дії. Моделювання педагогічної ситуації «Вибір та реалізація стратегії взаємодії». Ознайомлення студентів з методикою контактної взаємодії. Обговорення основних теоретичних положень з теми.</p>	2	2	4

<p>Моделювання педагогічної ситуації «Розробка та проведення індивідуальної бесіди на запропоновану тему». Здійснення індивідуальної бесіди як спонтанної взаємодії. Аналіз особистих досягнень студентів, перспектив навчання.</p>			
<p>Тема 4. Вивчення досвіду передових учителів – шлях до педагогічної майстерності. Діагностика психологічної готовності до опанування нового у професійній діяльності. Обговорення головних теоретичних положень. Публічний захист досвіду роботи вчителя-майстра.</p>	2	2	6
<p>Змістовий модуль 2 Педагогічні теорії та технології викладання як засіб підвищення педагогічної майстерності</p>			
<p>Тема 6. Технологія роботи із сервісами: Google Class Time, Learningapps.</p>	2	2	6
<p>Тема 5. Педагогічні теорії сучасного навчання. Сучасні теорії навчання. Діяльнісний підхід до навчання. Біхевіористський стиль. Когнітивний стиль. Конструктивізм і коннективізм.</p>	2	2	2
<p>Тема 6. Моделі змішаного навчання. Модель обертання. Гнучка модель «Flex». Модель «Інтенсивна» ординатура. Збагачена віртуальна модель. Модель «Автономна група». Моделі групи «Особистий вибір».</p>	2	2	2
<p>Тема 7. Перевернутий клас. Мікро-навчання.</p>	-	2	2
ЗАГ.:	14	16	30
<p>6. Система оцінювання навчальної дисципліни</p>			
<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалами оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf . Загальні 100 балів включають: поточний контроль:</p>		

	<p>70 балів – виконання вправ та захист проєктів на практичних заняттях (10 балів за кожну тему); та підсумковий контроль: 30 балів – підсумкова робота</p> <p>Об'єктами поточного контролю є:</p> <p>а) систематичність, активність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, б) рівень знань теоретичних питань практичної роботи;</p> <p>Контроль систематичного виконання <i>самостійної роботи</i> та активності на практичних заняттях. Оцінювання знань здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти під час практичних занять проводиться за такими критеріями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; 4) вміння моделювати різні педагогічні ситуації та застосовувати різні теорії навчання на практичних заняттях; 4) логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виконанні вправ на практичних заняттях.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова робота виконується у формі підготовки сценарію уроку, в якому використано отримані знання з дисципліни.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться у вигляді тренінгів, майстер-класів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умов відвідування лекцій, активної участі на практичних заняттях та виконання завдань, які оцінюються.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Залік виставляється за умов виконання програми курсу на останньому занятті вивчення дисципліни.
7. Політика навчальної дисципліни	

Письмові роботи: Всі контрольні завдання студент виконує самостійно.

Академічна доброчесність:

Порушення вимоги самостійності виконання завдань курсу призводить до нульової оцінки за відповідний контрольний захід.

Відвідування занять

Пропущене заняття відпрацьовується шляхом демонстрації виконання всіх завдань пропущеного заняття.

Неформальна освіта:

Можливе зарахування результатів неформальної освіти через експертизу джерела викладачем.

8. Рекомендована література

1. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: Навч. посібник. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 608 с.
2. Педагогічна майстерність / За ред. І. Зязюна. – К., 1997. – 349 с.
3. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І. Зязюна. – К., 2004. – 422 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник. – К., 2001. – 576 с.
5. Ягупов В.В. Педагогіка: Посібник. – К., 2002. – 560 с.
6. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка – Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. – 284 с.
7. <https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач

д. ф.-м. н., професор кафедри фізики і методики викладання
Яблонь Любов Степанівна